

foringelse af bytteforholdet i udenrigshandelen på antagelig 12-13 pct. i 1974. Prisstigningen virker, som om der var lagt en skat på den danske befolknings olieforbrug til et beløb af adskillige milliarder kroner i 1974, men med den væsentlige forskel, at „skatten“ ikke går ind i den danske statskasse, og at den — i modsætning til almindelige skatter — påvirker prisløst og omkostningerne og dermed forstærker inflationen.

Umiddelbart betyder denne prisstigning en meget stærk forringelse af betalingsbalancen. Da vi ikke i længden kan finansiere en sådan forringelse, er det nødvendigt at nedbringe underskuddet, og det betyder, at befolkningens velstand bliver så meget mindre.

Forbrugerne kommer til at betale mere for olie til opvarmning, benzin osv. Beskæftigelsen kan også blive bragt i fare, dels direkte på grund af forsyningsvanskelighederne, dels fordi eksporterhvervene svækkes af oliekrisens virkninger, ikke mindst i det øvrige Vesteuropa.

Den danske økonomi har før vist sig i besiddelse af en stor tilpasningsevne. Den vil sikkert også kunne tilpasse sig den nye energisituation i løbet af nogle år, selv om oliekrisen kommer oven i en tilstand, hvor der i forvejen var mangel på balance.

De helt kortsigtede problemer er imidlertid meget store. Løser vi dem ikke hurtigt og rationelt, kommer vi let i samme situation som efter Korea-krigen, da vi også fik en voldsom forringelse af bytteforholdet. Da varede det til udgangen af 1950'erne, før vi slap ud af en tilstand med langsom vækst og stor ledighed.

De krav, der stilles til den politik, der nu må lægges til rette, er derfor ekstraordinært store. Vi kan ikke leve op til dem uden at gøre brug af ekstraordinære midler. Det må være midler, som både kan sikre produktion og beskæftigelse samt fordele den byrde, der følger af de høje importpriser, rimeligt på hele befolkningen. Giver vi op over for denne opgave, vil det sige, at inflationen kommer til at dirigere tilpasningen, og det betyder, at både beskæftigelsen og den sociale balance bliver sorteper.

Regeringen har umiddelbart efter sin tiltræden følt det